

Posjet zajednici Cenacolo i Domu za nezbrinutu djecu u Nazorovoj

Dojmovi učenika

Valentina: Možeš promijeniti ono što radiš, ali ne i ono što želiš

Dolaskom u Zajednicu Cenacolo nisam očekivala puno. Marko je pričao o svojoj ovisnosti o kocki, a Ivan o kokainu. Kroz njihove sam priče shvatila da je vrlo lako predati se bilo kakvim ovisnostima ukoliko se krećemo u takvoj okolini. Ne osuđujem ih, žao mi je što su pali pred tim ovisnostima. Žao mi je i ljudi koji ih osuđuju, nikada nisu bili u njihovoj situaciji i društvu, a da jesu, rijetko tko bi imao mentalnu snagu oduprijeti se. Način njihovih života u zajednici, usudila bih se reći, smatram ekstremnim, ali vjerujem da im pomaže, a to i je bit. Ja se često u životu sjetim izreke „Možeš promijeniti ono što radiš, ali ne i ono što želiš“, pa me zanima promijene li oni samo svoj način života, je li odbijaju samo automatski, vodeći zapravo unutarnje borbe, ili kroz te tri godine u zajednici zaista odbace želju za onim o čemu su ovisni.

Više me se pak dojmio Dom za djecu u Zagrebu. Obišli smo dom, nisam mogla zadržati suze u očima vidjevši njihove spavaonice. Dom je lijepo uređen, ali nisam osjetila tu toplinu kao kod kuće. Nakon obilaska otišli smo na druženje s djecom. Na terasi su bila dječica koja su tek prohodala i znaju izgovoriti tek par riječi, ali više sam vremena provela na igralištu sa starijom djecom (do 8 godina). Dolaskom tamo dijelili smo im bombone. Primijetila sam iznimnu zahvalnost; djeca koja su već imala po jedan bombon nisu željeli uzeti još bombona. Pričala sam s jednom djevojčicom, rekla je da ne smije jesti slatkiše. Žao mi je što nismo ponijeli voća, rekla je da najviše voli jabuke. Igrali smo se s njima sve vrijeme, u pijesku, lovice, ljudljali ih i klackali, vrtili ih i škakljikali. Ništa nam nije bilo važno u tom trenutku, samo smo željeli vidjeti osmijehe na njihovim licima. Djevojčica s kojom sam ja provela najviše vremena zove se Božica. Kada sam joj saopćila da moram ići, bila je jako tužna. Govorila je da ne želi da odem i rekla da me voli. Suze su opet krenule, ali nisam dozvolila da ih ona vidi. Skinula sam joj patike i obula papuče. Zagrlila me i poljubila, a ja sam pošla kući. Ovo iskustvo bilo je istovremeno veselo i tužno. Voljela bih znati njihove priče, zašto su tamo. Nadam se da će imati lijep život i jednoga dana biti uspješni ljudi, te voljeti i brinuti za svoju djecu ukoliko ih budu imali.

Patricia: Stvarno jedno predivno iskustvo i dan koji bih htjela ponoviti

Odlično proveden dan, nisam ni zamišljala da je život ljudi u zajednici Cenacolo takav, da ne mogu kontaktirati sa svojima, da ako im netko ne donese npr. šećer oni ga neće imati... Mislila sam da nemaju tako stroga pravila i da im je život sličan životu svakoga čovjeka koji živi normalan život. Slobodno vrijeme u Zagrebu iskoristili smo za ručak i šetnju po gradu, te se nakon toga uputili u dom za napuštenu djecu. U domu smo se družili sa djecom, bilo je predivno i vrijeme je proletpjelo. Djeca su jako draga i većina ih je otvorena tako da im nije bilo teško prići. Stvarno jedno predivno iskustvo i dan koji bih htjela ponoviti.

Terezija: Promijenio mi se pogled na neke stvari

Posjet Cenacolu i Dječjem domu u Nazorovoju mi se svidio jer sam stekla novo iskustvo i *promijenio mi se pogled na neke stvari* npr. život djece bez roditelja. Ivan i Marko su nam ispričali o svom životu u ovisnosti i svom oporavku. Na svojem primjeru su nam objasnili zašto se ne bismo trebali upuštati u npr. drogu, kockanje... Dojmila me se njihova odvažnost da priznaju da imaju problem i da pristanu na odvikavanje. U Dječjem domu smo vidjeli da nemaju sva djeca idealne uvjete. Iako su djeca u Domu zbrinuta i čista, ona nemaju ljubav roditelja. To nas treba naučiti da budemo zadovoljni uvjetima koje imamo kod kuće.

Mislav: Ugodno, ali i uznemirujuće iskustvo

Naša prva destinacija je bila zajednica Cenacolo u Vrbovcu. Cenacolo su predstavljala dva člana zajednice, bivši ovisnici. Nakon interesantnog filma o samoj zajednici, dva člana su nam ispričala svoje životne priče. Svi smo bili puni dojmova i bilo je postavljeno podosta pitanja predstavnicima. U domu nam je upraviteljica rekla nekoliko stvari o samom domu i djeci u domu te smo ostatak vremena proveli u igri s djecom. S jedne je strane to bilo ugodno iskustvo, ali s druge je bilo uznemirujuće.

Arnella: Materijalno nije najvažnije

Subota, 26. listopada, dan koji će mi ostati duboko urezan u sjećanje. Cenacolo je zajednica koja okuplja ljudi koji su odlučili stati na kraj životu ovisnika i započeti život od nule. Pri dolasku u Cenacolo, ljubazno su nas dočekala dva muškarca, Marko i Ivan. Oni su nekoć bili ovisnici, ali te subote su bili naši tzv. vodiči. Upoznali su nas s osnutkom zajednice Cenacolo i njenom osnivateljicom, majkom Elvirom te o njenom radu, članovima i životu u zajednici. Marko i Ivan su nam ispričali svoje životne priče. Marko je bio ovisnik o kocki koji je živio dvostrukim životom. U jednom životu je bio kockar, a u drugom sin i prijatelj. Marko nam je ispričao kako dolazi iz malog mjesta u kojem nitko ne zna za njegovu ovisnost, ali je živio (išao u srednju školu, poslije i radio) u Osijeku gdje su problemi s kockom i započeli. Volio je osjećaj moći koji je imao dok je kockao. Često je gubio pa je morao svima oko sebe lagati kako je taj novac potrošio na xy stvari. Vrijeme je prolazilo, a Marko je tonuo sve dublje u svijet kocke, sve dok ga jedna osoba, njemu izričito bliska, nije „pritisla uz zid“ i rekla da se pod hitno mora ići liječiti. Trebalo mu je mnogo hrabrosti i snage da se suoči sa svojom ovisnošću i prizna sam sebi da mu je potrebna pomoć. Tako se na nagovor odlučio otići u Cenacolo gdje se nalazi već tri godine. Marko sada ima 33 godine i shvaća prave vrijednosti života. Potrebno je puno snage za odlučiti se na život bez tv-a, mobitela, interneta, novina... kako kaže, sreća je u malim stvarima. Za njih je to čaj sa šećerom jer kaže kako sve što imaju (misleći pri tome na namirnice, šećer, brašno...) su dobili od dobrih ljudi koji im žele pomoći. Marko još dodaje kako je njemu lijepo u Cenacolo jer mu je cijeli dan isplaniran, od jutra do mraka, pa nema vremena misliti na stvari na koje je mislio prije, poput kockanja, sjedenja u kafiću po cijele dane...

Nakon Marka, svoju priču nam je ispričao Ivan. Muškarac, mlađi od Marka koji dolazi iz Travnika. Ivan je bio ovisnik o drogi. On je sa svojih 13 godina počeo pušiti te je već tada došao do marihuane. Kako sam za sebe kaže, jako je znatiželjna osoba, pa tako i njegova ovisnost nije stala na marihuani. U srednjoj školi je došao do kokaina. Kaže da, kao i svaki ovisnik nije sam sebi htio priznati da mu je potrebna pomoć. Iako je imao podršku roditelja i obitelji, teško mu je bilo pristati na odlazak u Zajednicu. Za Zajednicu je čuo od roditelja. Nakon nekog vremena provedenog u Zajednici, Ivan se odlučuje vratiti kući, misleći kako je spremjan započeti novi život u Travniku. I bilo je to u redu, radio je s

ocem, družio se s obitelji sve do dana kada je ponovno sreo staro društvo. Tu su stvari, ponovno, krenule nizbrdo. Tada se Ivan odlučuje otići u Hrvatsku, u mjesto gdje se nalazi i danas.

Marko i Ivan su danas izuzetno dobri prijatelji koji čvrsto vjeruju da će po izlasku započeti život od nule, osnovati obitelji i živjeti u miru. Ne planiraju se vratiti u svoja rodna mjesta jer smatraju da će lakše život započeti negdje dalje. Svoje dane, članovi zajednice Cenacolo provode radno, druže se i mole. Svaka čast dečkima na hrabrosti da stanu pred ljude i ispričaju svoje životne priče.

Nakon posjeta Cenacolo, posjetili smo Dječji dom u Zagrebu. Po dolasku u Dječji dom, dočekala nas je teta Vesna koja nam je ispričala priču o Domu, dječici u njemu i razlozima zbog kojih su djeca tamo te kakve uvjete imaju. Provela nas je kroz Dom i pokazala prostorije u kojima borave djeca. Može se reći da, s materijalne strane, dječici ne fali ništa. Imaju čistu odjeću, topao obrok, krov nad glavom i svoj krevetić. No, materijalno nije najvažnije. Toj dječici fali ljubav roditelja, ono, što je djetu najpotrebnije. Dom broji oko šezdesetak djece u dobi do šest godina. Kada smo ih ugledali, emocije su se slijevale na sve strane. Teško je bilo sakriti suze. Ponajviše me osvojio dječak Ivica, beba od godinu dana koja još ne zna hodati. Ivica je povučen, bio je odvojen od druge djece. Kada sam ga primila u naručje, osjetila sam njegov strah, strah od ponovnog ispuštanja. Teta mi je rekla da Ivica ima traume. Nisam ju htjela ispitivati kako i zbog čega, jedino što sam htjela bilo je pružiti mu malo ljubavi i topline, bar za to, po meni prekratko, vrijeme koje smo proveli s njima. Pri prvom pokušaju ispuštanja dječaka iz ruku, nastao je problem. Plač. Tada sam ga ponovno uzela u naručje i nisam ga ispuštala sve do trenutka kada sam to morala napraviti. Zahvalnost u njihovim očima i osmijesi na njihovim licima su neopisiv dar. Nadam se da sam mu uljepšala tu subotu bar mrvicu od toga koliko je on meni. Obećala sam sama sebi da će volontirati u tom Domu kada upišem fakultet, makar dva popodneva u mjesecu. Kada bi samo 365 ljudi odlučilo volontirati samo jedan dan u godini, godina bi bila popunjana. Samo 365 ljudi od cijelog Zagreba. Kada bi više ljudi razmišljalo na takav način, svijet bi bio zaista jedno divno mjesto. Hvala toj predivnoj dječici što su me naučili da budem zahvalna iz dana u dan za ono što imam i da cijenim sve što imam, zaista im hvala.

Jelena: Nije bitno koliko puta padneš na dno, već hoćeš li se uspjeti iz njega dići

Cenacolo me ugodno iznenadio, iskreno, očekivala sam zastrašujući prizor ljudi na koje je ovisnost vidno ostavila posljedice, zgradu nešto više nalik bolnici, a zgrada koja me dočekala izvana je bila nešto više nalik dvorcu, dok je iznutra bila sakralnog uređenja, poput malene crkve na nekoliko katova. Unutra su bili ljudi koji na prvi pogled nisu bili ni po čemu drukčiji od nas, a razlikovala ih je jedino burna prošlost. Način na koji radom i disciplinom upotpunjuju svoj dan i koriste zasigurno je vrijedan divljenja, ali po meni, ono najviše vrijedno divljenja je što su ti isti ljudi dokazali da nije bitno koliko puta padneš na dno, već hoćeš li se uspjeti iz njega dići. Nakon dvosatnog odmora u centru Zagreba, zaputili smo se prema Dječjem domu Zagreb, popularno znanom kao "Nazorovo", gdje smo imali priliku vidjeti dječje sobice i kutiče za igru, u kojim uvjetima i kako djeca tamo provode svoje dane. Osobno sam se sprijateljila s jednim malim osmogodišnjim dječakom, igrala se s njim, pričala i malo ga bolje upoznala, što je u meni izazvalo jaku emotivnu reakciju i neku vrstu empatije prema svoj toj djeci koja zasigurno nikog nisu ostavila ravnodušnog. Ova je ekskurzija na mene ostavila veliki trag, a vjerujem i na ostatak mojih vršnjaka.

Luka T.: Otišli smo pomiješanih emocija

Dvorac u kojem se zajednica nalazi izgledao je vrlo posebno i zanimljivo. Po dolasku dočekala su nas dva člana zajednice i povela nas u obilazak. Ispričali su nam priče o svom prijašnjem životu, zašto su došli ovdje i kako izgleda život u zajednici. Vrijeme provode u molitvi, radu i međusobnom razgovoru. Obišli smo njihovu radionicu u kojoj prave predmete od keramike i domaće životinje o kojima se brinu. Sljedeći na redu bio je posjet domu za nezbrinutu djecu u Nazorovo. U unutrašnjosti zgrade doma vlada ugodno ozračje. Ravnateljica nam je govorila o radu doma i provela nas po zgradi u kojoj su bila vrlo mala dječica. Tada smo imali priliku poigrati se s njima, a vani su nas čekala malo starija djeca (djeca predškolske dobi). S njima smo proveli dosta vremena igrajući se na igralištu. Bili su vrlo veseli, razigrani i sretni što nas vide. Ipak po odlasku neki su izgledali tužno i to nam je malo pogoršalo raspoloženje. Otišli smo pomiješanih emocija.

Ivana: Prelijep je osjećaj usrećiti nekoga bar na jedan dan

Prvo odredište na koje smo stigli je Cenacolo, dom za ovisnike. Nakon sto smo ušli unutra otišli smo pogledati jedan kratak film kako bi nam pobliže pokazali što je zapravo zajednica Cenacolo. U filmu smo dosta toga mogli sazнати. Nakon filma su nam dvojica mladića pričali o njihovim životima i kako su tu završili. To što su oni proživjeli se može svakome dogoditi, ali svatko u životu nosi drugačiji križ. Dotakle su me njihove priče. Mislim da treba biti vrlo hrabar da se odlučiš da odeš u taj dom i živiš ondje nekoliko godina sa još dvadesetak ljudi bez televizora, bez mobitela, a najgore je što nekad ponestanu i neke od bitnijih namirnica. Bilo je to neobično, ali interesantno iskustvo prvi put da sam posjetila takvo nešto. Bila sam ushićena jer nakon slobodnog vremena napokon posjećujemo Dom u Nazorovoju. Kad smo stigli osjećala sam se i tužno i sretno u isto vrijeme. Nisam mogla dočekati da djeci podijelim sve slatkiše i da se malo poigram s njima. Kad su nas vidjeli da dolazimo bili su toliko veseli da su neki čak i krenuli trčati prema nama. Jednostavno sam se sa svakim djetetom željela sprijateljiti. Divno provedenih nekoliko sati s djecom. Voljela bih to ponoviti. Prelijep je osjećaj usrećiti nekoga bar na jedan dan. Nezaboravno i jedno jako lijepo iskustvo.

Arijan: Rastanak s djecom bio je dosta težak

Na putu prema zajednici Cenacolo razmišljao sam koliko su tamo stroga pravila. Kada smo stigli dočekala su nas dvojica mladića od kojih je jedan bivši ovisnik o kocki a drugi bivši ovisnik o kokainu. Projicirali su nam kratak video o tome kako je nastala zajednica. Nakon toga su nam ispričali kako su postali ovisnici i kako su došli u zajednicu. Iznenadilo me to što nemaju nikakva kontakt s vanjskim svijetom tako ne znaju aktualne vijesti o štrajku ili rezultate lige prvaka. Bude se dosta rano i cijeli dan im je ispunjen raznim aktivnostima od čišćenja štale, izrade ukrasa od keramike pa sve do igranja nogometa. Stigavši u Nazorovu osjećao sam se tjeskobno jer nisam znao u kakvima uvjetima žive ta djeca. Bio sam iznenađen time što je dom bio iznimno uređen i lijep. Nakon što smo djeci podijelili slatkiše krenuli smo se igrati s njima vrijeme je brzo prošlo i ubrzo smo morali krenuti. Rastanak s djecom bio je dosta težak kako meni tako i njima neki su pitali smiju li ići s nama. Put nazad je prošao u veselju i pjesmi.

Domagoj: Djeca su bila energetična i vesela

Prvo smo posjetili Cenacolo. Tamo je u početku bilo dosta zanimljivo, ali kako smo sve dublje i dublje ulazili u ovisnosti o kockanju i drogi, sve više i više mi je bilo žao tih ljudi. Na kraju mi je bilo malo dosadno. U Zagrebu tijekom slobodnog vremena mi je bilo odlično. Probao sam kinesku hranu prvi put u životu i mogu reći da sam ugodno iznenađen. Nema sumnje da je najzanimljivije bilo u Nazorovoj. Djeca su bila energetična i vesela, što mi se jako svidjelo. Na putu kući sam spavao.

Iva: Htjela bih u budućnosti volontirati

U subotu smo posjetili zajednicu Cenacolo i Dječji dom Zagreb. U zajednici su nas dočekala dva muškarca koja su nam ispričala svoje priče. Njihove priče su se podosta razlikovale osim u tome što su obojica na neki način vodili lažan život u kojem nisu htjeli priznati da imaju ovisnost, no, zahvaljujući ljudima u njihovom životu koji su prepoznali njihove probleme, uspjeli su se vratiti na pravi put. Shvatila sam da je vrlo lako skrenuti s puta i pokušati olakšati svoj život nekim sredstvima. U početku nam to može biti zabavno i zanimljivo, ali u dalnjem životu nam to može samo naškoditi. U Dječjem domu Zagreb dočekala su na djeca uzvikom: "Evo ih, stigli su!" Tu su bila djeca predškolskog uzrasta. Oni malo stariji su bili vani i igrali se na igralištu, dok su djeca do tri godine bila unutra. Ja sam svoje vrijeme u domu provela s jednim malim dječakom. Isprva je bio uplašen i vjerujem malo zaprepašten što je došlo puno ljudi na koje nije navikao. Nakon nekog vremena se malo opustio i uzeo loptu. Prebacivao ju je iz jednog plastičnog broda u drugi, a ja sam mu pomagala da dođe do nje. Voli trgati listove s cvijeća i jako ga je zabavljalo kada sam mu micala ruku od listova i neprestano se smijao. Kada bi prošao auto, on bi znatiželjno pogledao prema cesti i viknuo: "Brm brm, auto!" Razveselilo me to što ga je sve zanimalo i drag mi je što sam provela vrijeme s njim. Znam da je još malen, ali se nadam da sam mu uljepšala dan našim kratkim druženjem i vrlo radi bih ga ponovila jer mi je ostao u jednom od najljepših sjećanja koje ću teško zaboraviti. Posjet domu me podsjetio koliko sam zahvalna za svoju obitelj i svoj dom i htjela bih u budućnosti volontirati u tom domu ili pomoći toj djeci na bilo koji način.

Patricia: Osvojila me malena djevojčica u roza majici

Prvo mjesto koje smo posjetili bilo je Cenacolo. Tamo se nalaze ljudi koji su odlučili reći ne ovisnostima i početi živjeti svoj život. Dočekala su nas dva muškarca, Marko i Ivan. Prvo što su napravili, posjeli su nas u prostoriju s jednim TV-om i pustili kratak film kako bi nam pobliže pokazali kako je zajednica nastala i čemu ona zapravo služi, te tko ju je osnovao. Nakon toga smo otišli u njihovu kapelu gdje su nam pričali svoje životne priče, kako su dospjeli na dno i kako su se opet vratili u život.

Marko je bio ovisnik o kocki. Živio je u jednom malom mjestu i otišao je u srednju školu u veliki grad. To je za njega bila velika promjena i tu je polako sve počelo. Imao je preveliku slobodu i po završetku srednje školskog obrazovanja on je tamo ostao. Imao je prijatelje, djevojku i dobar posao, ali i ovisnost prema kockanju je rasla. Nekada je gubio novac, a ponekad, iako rjeđe je nešto i dobio. Ne mogu ni zamisliti koliko je to utjecalo na njega da je vodio dva života. Jedan u Osijeku gdje je bio opsjednut kockanjem, a drugi, kada bi se vratio svojoj obitelji i prijateljima. Koliko snage i hrabrosti je trebao imati kako bi sam sebi priznao da je ovisnik, a koliko tek da to prizna i drugima i da im kaže pravu istinu o njegovu životu u gradu. Nadam se da je svjestan koliki je sretnik što je imao osobu koja ga je pritisnula uz zid i rekla mu da mora potražiti pomoć. Da nije bilo te osobe možda danas ne bi bilo ni njega. Život u zajednici mu je uistinu pomogao da sam sebi prizna tko je zapravo i da krene od početka, bez ikakva osuđivanja drugih ljudi u zajednici. Oni ne vode savršen život, ali naučili su da za sreću nije potrebno mnogo, ponekad je to čaj sa šećerom, jer šećer nisu okusili 10 dana. Uspio je u onome po što je došao, da otkrije tko je on zapravo i da dobije želju za životom.

Nakon njega je priču počeo Ivan, malo nesigurnije ali sa puno hrabrosti. On je bio ovisnik o drogama, živio je u Travniku. Ta ovisnost je počela kada je bio vrlo mlad, još je išao u srednju školu. Po prirodi je bio jako znatiželjan i morao je sve probati, iako je znao da nešto nije dobro. Mislim da je njemu bilo lakše nego Marku jer je shvatio na vrijeme da treba izaći iz lošeg društva i potražiti pomoć, iako u početku nije htio ni čuti za to. Imao je veliku sreću jer su mu roditelji bili velika podrška i pokušali su mu pomoći. Čuo je od roditelja za zajednicu i uz puno nagovaranja je pristao otići. Proveo je tamo neko vrijeme i kako bi se reklo bio je čist. Došao je kući i radio s ocem i vodio normalan život preko godinu dana, dok nije opet sreo staro društvo i pakao je opet počeo. Tako je došao u Hrvatsku, proveo je neko vrijeme u jednom drugom mjestu, dok nije došao tu gdje se danas nalazi. Svaka

čast tim momcima što su toliko izdržali tamo bez tv-a, mobitela i interneta. Kolika to želja za životom mora biti da bi se odrekao svega i krenuo od početka. Za tako nešto je potrebno puno hrabrosti i snage.

A sad, Dječji dom u Zagrebu. Kada smo došli, teta Vesna nas je kratko provela kroz dom i prvo što je ostavilo veliki utisak na mene su dječje sobice. U domu se nalaze djeca 0-6 godina i kreveti u sobicama su bili stvarno mali. Njih preko 10 u jednoj sobi. Prvo što sam pomislila kada sam to vidjela bilo je "ajme koliko ih je" i bilo mi je teško to gledati jer nisam mislila da se u domu nalazi toliki djece. Nakon toga smo vidjeli igraonice i zaputili se prema terasi na kojoj je bila jedna grupa djece od 1-2 godine. Također sam se iznenadila kada sam vidjela koliko ih je gore jer nisam očekivala da će ih biti više od pet. U početku smo svi bili s njima, no onda su kasnije neki otišli do dječjeg igrališta i igrali se s djecom koja su bila malo starija. Ja sam odlučila skoro sve vrijeme provesti s malcima.

Osvojila me malena djevojčica koja je bila sjedila kod odgajateljice u naručju. Imala je roza majicu i neodoljivu smeđu kovrčavu kosu. Zove se Josipa, mala mustra kako je odgajateljica rekla. Kasnije sam saznala da ima brata blizanca i dvije sestre koje su također tamo. U početku joj je trebalo malo da se opusti, no kasnije nije htjela ići ni kod kog drugog. Samo je išla za mnom i pružala ruke da ju uzmem u naručje. Kada bih ju uzela prislonila bi glavu na moje rame i tada mi je bilo najteže, jer toj djeci nedostaje ono najvažnije, ljubav roditelja i koliko god se odgajateljice trudile to im nitko ne može nadomjestiti. Rekla sam odgajateljici da ju želim ponijeti kući sa sobom koliko je umiljata i draga. Nikada neću zaboraviti kada ju je jedna djevojka htjela uzeti k sebi u naručje i ona se okrenula i dotrčala kod mene i pružila ruke da ju ja uzmem, te se okrenula prema njoj i rekla medenim glasicom "ne, ne" nasmijala se i prislonila glavu na moje rame. Kada sam išla do druge djece da se malo igramo malena mustra mi nije dopustila, došla bi do mene i morala bih ju uzeti. Najteže mi je palo to što sam ja morala ići kući svojoj obitelji, a ona je ostala tamo. Koliko god ljudi mislili da je njima tamo dobro jer imaju krov nad glavom, topli obrok i puno igračaka, njima ono najbitnije nedostaje. To smo mogli vidjeti u njihovim pogledima kada smo došli i kada smo odlazili. Nama je bilo teško što smo odlazili, kako je tek njima bilo nakon što smo ih toliko usrećili, kada su shvatili da se nećemo vratiti, da smo ih ostavili. Iskreno se nadam da ću imati prilike volontirati tamo i da će moji prijatelji isto tako postupiti, da nas bude što više kako bi se mogli posvetiti svakom djetetu jer mu je to uistinu potrebno da bi sretnije odrastao, a to svako dijete zaslužuje.

Una: Svi smo se iz razrednog odjela zbližili

Na putu smo skupili novac i kupili poklon za pripadnike zajednice u Vrbovcu i za djecu u domu kako bi ih ugodno iznenadili. Kada smo stigli u Vrbovec upoznali smo dva pripadnika zajednice koji su nam pokazali dvorac u kojem sada borave i sav sadržaj koji tamo imaju. Ukratko su nas upoznali s početcima zajednice Cenacolo koju je osnovala Majka Elvira te sa svojim životima nekad i sada. Pričali su kako su u zajednici pronašli spas i promijenili svoj život na bolje. Svidjelo mi se dvorište i okolina u kojoj žive. Nakon kratkog obilaska njihove štale i radionice u kojoj izrađuju predmete od keramike uputili smo se prema Zagrebu. U Domu za djecu ugodno sam se iznenadila kad sam vidjela unutrašnjost zgrade jer sam očekivala lošije uvjete. Tamo nas je dočekala upraviteljica doma koja nas je upoznala s njegovim radom, mogućnostima koje on pruža te nas je provela kroz dom kako bi vidjeli prostorije u kojima djeca žive. Iako tamo djeca imaju sve što im omogućuje normalan život, rastužilo me što ne znaju kako je to živjeti u pravoj obitelji s roditeljima. U domu koji smo posjetili borave djeca predškolske dobi. Imali smo priliku družiti se i s najmlađima i s malo starijima. Djeca koja su se igrala na igralištu obradovali smo slatkišima koje smo pripremili za njih. Iako tužna što im je takva sudsudina, pokušala sam s njima provesti vrijeme najbolje što mogu i razveseliti ih. S dječakom koji je došao do mene dobro sam se nasmijala, pomogla sam mu da se ljudi, igrali smo se lovice i pjevali. Kada je došlo vrijeme rastanka bilo mi je teško jer se sve vratilo u normalu. Drago mi je što smo imali priliku vidjeti kako oni žive i kako ih sitnice vesele te shvatiti koliko smo mi zapravo sretni. Mislim da je ovaj izlet potaknuo mnoge da kad god budu imali priliku oduzeti dan djeci kojih to puno znači ili pak volontirati kada to budu mogli. Ovo je jedno veliko iskustvo na koje se sama, vjerujem, ne bih odlučila. Nakon obilaska doma krenuli smo kući koliko tužni toliko i sretni što smo nekome zasigurno uljepšali dan. Atmosfera u autobusu ostala je dobra, te sam primijetila kako smo se svi iz razrednog odjela zbližili.

Dino: Iako mi je taj posjet oduzeo vikend, nije mi žao što sam išao

Posjet Nazorovoju bilo je jedno predivno iskustvo. Ostavilo mi je lijepa sjećanja i kako mi je drago što sam takvo nešto iskusio. Iako mi je taj posjet oduzeo vikend, nije mi žao što sam išao.

Laura: Fali im ljubavi, pažnje i utjehe

U Dječjem domu u Nazorovoju 49 u Zagrebu djelatnici daju sve od sebe da svojim korisnicima pruže ono što im život nije pružio. Ispod krova trokatnice smjestio se Dječji dom koji je nedavno proslavio 130-godišnjicu svojeg rada. U njemu je utočište pronašlo 61 dijete u dobi do sedam godina, 10 mama i jedna trudnica. Još 130 školske djece i mlađih zbrinuto je u tri podružnice i u stambenim zajednicama. Došavši u dom susreli smo se s dežurnom zaposlenicom koja nam je objasnila da je njihova zadaća da djeci osiguraju zaštitu i obrazovanje, te da optimalno utječu na njihov psihofizički i socijalni razvoj, što zbog različitih razloga djeca nisu mogla ostvariti u obiteljskoj sredini. Neka djeca, nažalost, nemaju roditelje ili su u obitelji bila zlostavlјana ili zbog teških materijalnih uvjeta ne mogu biti uz roditelje, pa su zato smješteni u dom. Smještaj bi trebao biti privremen, sve dok se ne stvore uvjeti kako bi se djeca mogla vratiti roditeljima, ili u drugom rjeđem slučaju da budu posvojena. Dječji dom dobro je opremljen te djeca uvijek imaju sve što im je potrebno. S grupom rade dvije do tri tete, za koje se oni vežu. Dječji dom ima puno i volontera koji odvajaju svoje slobodno vrijeme, pa tako skoro svako dijete ima svoga. Upoznala sam jednu volonterku koja mi je ispričala kako u tjednu dolazi najmanje dva puta po 2-3 sata te pomaže djetetu oko raznih aktivnosti igre, hranjenja itd. Djeca su izrazito vesela i razigrana, ali ima i pojedinaca koji su pokazali asocijalno ponašanje bili su bojažljivi, nesigurni plačljivi a mogući razlozi su psihičko ili fizičko zlostavljanje. Djeca s kojom sam se susrela ne posjećuju često parkove, ne susreću se toliko sa životom izvan doma te sam primijetila kako se ne znaju ponašati u tim situacijama. Mogu reći kako život djece u Nazorovoju ima svoje prednosti ali i mane. Djeca kroz život u domu mogu prolaziti kroz stresne situacije gdje su nesigurna u sebe i fali im ljubavi, pažnje i utjehe. Takvoj djeci nedostaje skrbnik s kojom će razviti tu privrženost, ali u svakom slučaju volonteri i odgajateljice imaju veliku ulogu i čine toj djeci život lakšim i boljim.

Borna: Čuli smo njihove životne priče

Bilo je jako zabavno. Najviše su me obradovala djeca u Nazorovoju gdje smo svi uživali uz onu djecu. Cenacolo je bilo onako i zanimljivo i ne bas jer nismo imali puno toga za vidjet tamo osim čuti njihove životne priče i vidjet radionicu.

Lorena L. i Lea: Izlaskom iz doma razmišljali smo o vlastitoj sreći

Stigavši u Cenacolo smo svi bili iznenađeni kada smo ugledali dvorac ispred sebe jer nismo očekivali da članovi zajednice žive u dvorcu. Dočekala su nas dvojica članova zajednice te nas uputili na kratko upoznavanje sa samim Cenacolom. Nakon toga su nam ispričali svoje priče, kako i zašto su završili u Cenacolu te ukratko njihovo iskustvo s boravkom u zajednici. Posjet je bio vrlo poučan jer smo iz prve ruke dobili iskustva i razmišljanja osobe ovisnika. Ovisnost je rupa u koju se može vrlo lako pasti te nam ta „rupa“ može uništiti život, ako nešto ne poduzmemos i donesemos odluku da želimo promijeniti svoj život. Zajednica osobama omogućava jednu vrstu zaštite i novog početka. Svi oni žive vrlo skromno te uče kako zapravo mogu živjeti i biti sretni i ispunjeni bez kocke, droge, alkohola itd. Nakon slobodnog vremena slijedio je posjet Domu za nezbrinutu djecu. Ravnateljica doma nas je prvo upoznala s načinom funkcioniranja te nas provela u obilazak. U domu u kojem smo bili stanuju djeca predškolske dobi. Bili smo ugodno iznenađeni ambijentom u kojem djeca provode dane, podsjećao je na vrtić. Nakon obilaska je slijedilo druženje s djecom. Bili smo u prostoriji s djecom starom oko godinu dana. Mogli smo primijetiti kako su to normalna, većinom sretna djeca, iako su nas odgajateljice upozorile na neku djecu i njihove traume. Mogli smo primijetiti kako su neka djeca otvorenija, dok su druga samozatajna i distancirana. U isto vrijeme bili smo sretni i tužni. Tužni jer smo suošćeali s djecom kojoj fali toplina obiteljskog doma i sigurnost koju ulijeva obitelj jer odgajateljice ne mogu zamijeniti roditelje. Sretni jer smo imali priliku posjetiti tu djecu, možda im uljepšati boravak. Izlaskom iz doma razmišljali smo o vlastitoj sreći, što imamo obitelj i sve što poželimo, a često smo nezahvalni i nezadovoljni vlastitim životima.

Petra: Ne mogu sliku te djece izbaciti iz glave

Posjet zajednici Cenacolu i dječjem domu u Nazorovoju potaknuo je u meni osjećajnost i emocije. Zajednica Cenacolo mi je iskazala da u životu ljudi svoje probleme "liječe" u porocima. No posjet u Nazorovoju je na mene ostavio trag emocija. Prije nisam razmišljala o nezbrinutoj djeci, ali ovih dana ne mogu sliku te djece izbaciti iz glave. Želim ih ponovno posjetiti.

Anastazija: Prije nisam ni pomicala o životu djece bez roditelja

Nakon odgovaranja na naša pitanja, Marko i Ivan su nas odveli na obilazak imanja na kojemu se nalazila Zajednica. Samo imanje je bilo prekrasno uređeno. Iako su domaće životinje slobodno hodale dvorištem, cijelo imanje je uredno. Moj dojam o Cenacolu je pomiješan, nisam sigurna je li mi se svidio ili ne. Zatim smo krenuli prema Dječjem domu u Nazorovoj. Tamo smo, nakon obilaska ustanove, izašli u dvorište gdje su bila mala djeca. Djeca su u početku bila malo zbunjena u trenutku kad su nas prvi put ugledali, no nakon što smo im počeli dijeliti slatkiše, bili su sretni našom prisutnošću. Ja sam se igrala s malim dječakom Lorentzom. Nije baš znao pričati i zbog toga mi nije znao reći koliko je godina imao. Pošto se igrao u pijesku, lice i ruke su mu bile prljave pa sam ga morala stalno brisati. Lorentzo se nije odvajao od vreće sa slatkišima, kao i većina ostale djece, a najdraži slatkiši su mu bili lizalica od jabuke i gumeni bomboni. Kako je vrijeme odmicalo, odgojiteljice su počele djecu spremati za odlazak na večeru što je značilo i vrijeme za naš odlazak. Prije nego što je otisao s odgojiteljicama, Lorentzo mi je mahnuo sa smiješkom. Ja sam mu uzvratila pozdrav, ali sam osjetila tugu dok sam ga gledala kako odlazi. U tom kratkom vremenu, povezala sam se s malim Lorentzom i dirnulo me je to koliko je bio sretan dok sam mu otvarala slatkiše. Prije dolaska u ovaj dom nisam ni pomicala o životu djece bez roditelja, a sada ne mogu prestati razmišljati o njima. Imam osjećaj da ta djeca, koliko se god nama smješkala, nisu sretna u domu i da je njihov život težak. Sama sam svjedočila tome kako je jedna odgojiteljica reagirala kada sam odvela Lorentza da mu obriše ruke vlažnom maramicom; bila je ljuta na njega jer se uprljao. A kako se malo dijete ne bi uprljalo kada se cijeli dan igra vani. Bilo kako bilo, Dječji dom je na meni ostavio puno veći dojam na meni nego Cenakolo. To je bilo jedno dobro, ali i emocionalno iskustvo.

Antonio: Drago mi je što sam išao

Meni se je put jako svidio. U Cenacolu sam saznao kako je nekim ljudima teško u životu i kako su uspjeli naći utočište tamo. U domu za djecu mi je bilo lijepo. Saznao sam dosta o toj djeci i mogao sam se podružiti s njima. Drago mi je što sam išao.

Nikolina: U tom kratkom vremenu jako smo se povezali s djecom

Naše odredište je bio Dom za nezbrinutu djecu. Tamo smo imali priliku družiti se s djecom bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Djeca koja tamo žive su u predškolskoj dobi. Oni su jako mali i nisu još uvijek svjesni gdje se nalaze. Dom je jako velik, a sobe u kojima djeca spavaju imaju puno kreveta. Prvo smo posjetili djecu koja imaju svega nekoliko godina i bila su jako zbumjena kad su nas vidjela. Neka djeca su bila jako opuštena dok se većina preplašila jer nas je bilo puno. Nalazili su se u velikom prostoru i imali su puno igračaka. Primijetili smo da su se brzo opustili i počeli igrati s nama. S njima nisam provela puno vremena već sam se uputila prema malo starijoj djeci kako bih im mogla odnijeti slatkiše. Starija djeca su se igrala u dvorištu. U domu su nam rekli da se u dvorištu izvode radovi kako bi preuredili dvorište. Dvorište je tako i izgledalo, sve je bilo pomalo neorganizirano i ne baš tako sigurno za djecu. Kad su nas ugledali bili su jako sretni i većina nas je dočekala sa zagrljajem. Bili su oduševljeni kad smo im donijeli slatkiše i sa uzbudnjem su ih jeli. Djelovali su kao da jako rijetko jedu slatkiše. Saznali smo da slatkiše dobivaju svaki peti dan i da bi ih htjeli češće dobivati. Među njima je bila i curica koja zbog dijabetesa nije mogla jesti slatkiše, ali je zato dala slatkiše ostaloj djeci. Slatkiše je čak i nama ponudila. Djeca su bila jako vesela i bilo im je zanimljivo igrati se s nama. Svako je dijete imalo osobu s kojom je provodilo najviše vremena. Ja sam se najviše igrala s dječakom koji je znao reći svega nekoliko riječi, nije znao kako se zove i koliko godina ima, a bio je u dobi u kojoj bi to trebao znati. Djelovao mi je kao da mu nije pruženo dovoljno pažnje. Igrajući se sa mnom pokazivao mi je na prostor iza ograda, želio je vidjeti što se tamo nalazi, ali nama je bilo zabranjeno voditi ih izvan dvorišta. Djeca su se uglavnom igrala u pijesku i bila su malo prljava. Nisu imali puno igračaka. Djelatnice koje tamo rade se nisu baš brinule o djeci. Djecu smo mi brisali maramicama, a one su na to odgovorile pomalo drsko da to ne trebamo raditi jer će se djeca kupati. U tom kratkom vremenu smo se jako povezali s djecom i na rastanku je čak bilo suza. I mi i djeca smo bili jako tužni. Ovo iskustvo mi je jedno od najboljih u životu. Emocije su mi jako pomiješane. Tužna sam jer neću moći provoditi vrijeme s njima i jer žive u takvim uvjetima, ali sam i jako sretna jer sam ih upoznala. Nadam se da ću uskoro opet posjetiti moje male prijatelje.

Luka Š.: Nove perspektive na život

Kako ne bismo došli praznih ruku, putem do Zagreba zaustavili smo se da kupimo poklone. Prvi je na redu za posjet bio dvorac u Vrbovcu, središte zajednice Cenacolo za grad Zagreb. Tamo su nas dva člana upoznala s njihovom prošlošću, razlozima za pristupanje zajednici i svakodnevicom otkad borave ondje. Istaknuli su kako im je najviše pomogla izolacija od starog života te činjenica što u zajednici uvijek imaju s kime popričati. Nakon toga smo se zaputili prema Nazorovoju. Na prvi pogled, zgrada doma ne izgleda naročito privlačno. Izgleda nedovršeno zbog radova u tijeku oko zgrade. Upraviteljica nam je prvo rekla ponešto o domu te smo zatim dobili priliku podijeliti slatkiše, koje smo prethodno pripremili, djeci te boraviti s njima neko vrijeme. Pošto su svi predškolske dobi, neki nisu bili vrlo rječiti, no oni malo stariji bez ustručavanja su prilazili posjetiteljima. Bilo je i veselo i tužno u isto vrijeme. Unatoč teškim temama s kojima smo se suočavali, raspoloženje u autobusu pri povratku kući ostalo je dobro. Mislim da je ovaj školski izlet bio koristan za učenike jer smo imali priliku čuti nove perspektive na život i upoznati se sa netipičnim situacijama izbliza, na što se inače vjerojatno ne bismo odvažili.

Viktor: Cenacolo me razočarao načinom odvikavanja

Osobno me se više dojmilo Cenacolo, jer sam sa situacijom siročića manje-više upoznat. Cenacolo me dosta iznenadilo jer sam mislio da ljudi odlaze tamo da se bore protiv ovisnosti tako što se okreću vjeri i uče bolje načine življjenja. No iznenadilo me što oni zapravo imaju odvikavanje radom, tj. rade u tolikoj količini da ni ne stignu razmišljati o svojoj ovisnosti. Mislim da je zapravo loš način odvikavanja jer nije primjenjiv na život izvan zajednice gdje će ljudi ponovno imati slobodnog vremena. Smatram da bi taj program rada trebao trajati otprilike godinu dana te onda dodati slobodnog vremena i mjesta za razvoj osobe kako bi se psihički okrenula od ovisnosti. U zaključku, Cenacolo me razočarao načinom odvikavanja. Jedina korisna informacija iz siročića je bila ta da neki roditelji ne dopuštaju da im se dijete posvoji te im time smanjuju šansu za uspješan život.

Nika: Bio je to moj najteži i najljepši dan u životu

Naši vodiči su nam ispričali o početku zajednice, o svom životu u njoj i ono najvažnije o svome životu prije nje. Mislim da je jako teško pred svima ispričati takvu priču o sebi i priznati svoje greške. To vas natjera da razmislite o svome životu. Sam dolazak u Dječji dom i uvodno predavanje o domu i njegovoj svrsi mi je tjeralo suze na oči. Kada smo se uputili u razgledavanje i vidjeli te male krevetiće i to njih dvadesetak jedan do drugog zgurani, naježila sam se. Kad sam shvatila da je jedini kutak koji imaju samo za sebe taj mali krevetić, a meni je nekad i cijela soba premalo... Sišli smo u dvorište kako bi ostatak našeg boravka u domu proveli u igri s dječicom. Podijelili smo im slatkiše i svu ljubav koju smo im mogli pružiti za tako kratko vrijeme. Svako od nas se je povezao s jednim djetetom i s njim se igrao. Moja je bila mala Gabrijela koja je imala dvije godine i nije imala obitelj, ali je i dalje imala osmijeh od uha do uha. Igrala sam se s njom i pričala kroz suze, nisam mogla kontrolirati svoje emocije. Kada sam došla kući mama me je pitala kakav ti je bio dan, a ja sam joj odgovorila da je to bio moj najteži i najljepši dan u životu. Ovaj izlet me je natjerao da shvatim kako imam sve u životu što trebam i da ništa od toga ne cijenim. Mislim da nam je svima dobro došao ovaj izlet i definitivno ću se vratiti u taj dom kao volonter.

Marija: Potreslo me i natjerala da se zapitam o sebi

Jednako mi se svidio posjet Cenacolu i domu za nezbrinutu djecu u Nazorovoj. Potreslo me i natjerala da se zapitam o sebi, svom životu i što sve imam a nisam dovoljno zahvalna. Definitivno bih ponovila ovaj izlet.

Anamarija: Nadam se da ću ih u što skorije vrijeme opet posjetiti

Bilo je zanimljivo u Cenacolu, ali više sam se zabavila s djecom. Drago mi je što smo ih posjetili a pogotovo što smo im odnijeli slatkiše. Nadam se da ću ih u što skorije vrijeme opet posjetiti.

Helena: Malo treba da čovjek skrene s pravog puta

Posjet ovim ustanovama ostavio je velik utjecaj na mene. Zajednica Cenacolo zajednica je liječenih ovisnika gdje su nam dvojica korisnika ispričala svoje životne priče. Prije dolaska u zajednicu mislila sam da žive u lošijim uvjetima i da ne žive u tolikoj disciplini. Također sam mislila da će me njihove priče više pogoditi, ali nisu. Iako sada žive u izolaciji i jedini doticaj s društvom su im donatori i članovi obitelji, korisnicima ne fali gotovo ništa jer su u izolaciji pronašli više životnog smisla nego u društvu. Njihov trud treba služiti kao primjer svima, pogotovo mladim generacijama. Žao mi je što neke moje kolege nije pretjerano zanimala priča i način na koji su ti ljudi došli u zajednici. Nadam se da za par godina nitko od nas ili nama bližnjih neće završiti u zajednici pošto smo shvatili koliko malo treba da čovjek skrene s pravog puta, a pametni ljudi uče na tuđim greškama.

Dječji dom u Nazorovoј ulici doživjela sam puno emotivnije. Zapanjili su me podaci koje je iznijela ravnateljica doma. Malo ljudi može razmišljati o problematici nezbrinute djece (jer je javnost nedovoljno upućena), ali ja sam zahvaljujući profesorima i školskoj psihologinji dobila priliku. Par sati smo se igrali s djecom i shvatila sam koliko im je značio naš dolazak. Iako su me neke vršnjakinje osudile što idem "kod te bolesne djece" zahvalna sam na iskustvu i mogu sa sigurnošću potvrditi da su djeca zdrava, čista i jedino što im fali je toplina stabilne obitelji. Sada kada su se slegli dojmovi, samo sam postala ogorčena na naš sustav koji štiti agresora i u većini slučajeva djeci oduzima priliku za normalnim životom. Posebno me pogodila priča djevojčice s posebnim potrebama kojoj nije pružena adekvatan pomoć i sada terapija neće biti dovoljno efikasna, a jedini razlog za to je inertnost i uspavanost našeg sustava. Shvatila sam da je zadaća svih nas pomoći na bilo koji način jer zlo nadvlada dobro ako dobri ljudi ne čine ništa. Zbog žalosnih priča samo sam shvatila da pre malo cijenim podršku svoje obitelji i prijatelja. Smatram da je terenska nastava bila izuzetno poučna i potakla me na puno razmišljanja o teškim životnim pričama koje nas okružuju i pozitivno je utjecala na moju želju da se bavim manje sretnima i da pomognem najviše što mogu.

Luna: Željni novog života

Odlazak u Cenacolo na prvu mi se činio zastrašujuće. No kada sam stigla, vidjela sam da su тамо obični ljudi koji su uspjeli svoj život popraviti i dovesti na pravi put. Upoznali smo Marka, ovisnika o kockanju, i Ivana, ovisnika o kokainu, koji su nam ispričali o svojim životima prije ulaska u zajednicu Cenacolo te o životu u zajednici. Bilo ih je lijepo slušati. Primjetila sam kako su sretni što su dobili još jednu šansu za životom u zajednici te da im je ona puno pomogla oko njihovih ovisnosti. Kroz njihovu priču mogli smo naučiti da u životu možemo vrlo lako skrenuti s pravog puta te da se na njega teško možemo vratiti. U najtežim trenutcima pomoći će nam samo oni kojima je istinski stalo do nas. Pokazali su nam da život u zajednici nije lak. Svaki dan buđenje u šest, molitva, doručak te razni poslovi koji su svaki dan trebali biti izvršeni. Nakon toga razgovarali bi jedni s drugima, ponovno se molili, jeli te pošli na počinak. Svaki dan bio im je ispunjen i činili su se sretni i željni novog života. Nakon odlaska iz Cenacola posjetili smo Dječji dom Zagreb u Nazorovoju. Dobili smo priliku igrati se s djecom koja žive тамо i koja nemaju svoju obitelj. Čim smo došli primjetila sam malu djevojčicu, Tihalu, odjevenu u roza majicu i trenirku sa malim repom na glavi. Tihana se voli igrati u pijesku i jesti puno slatkiša. Bila je vrckava, zaigrana, upravo time i igrom u pijesku podsjetila me na moje djetinjstvo. Cijelo vrijeme smo se igrale, ljudjale na ljudjački, pravile kule u pijesku i jele bombončice. U jednom trenutku pridružio nam se Viktor. Viktor je bio sramežljiv i šutljiv ali to ga nije sprječavalo u građenju kula i rušenju istih. Bilo je puno smijeha i zabave. Rastanak s njima bio je jako težak jer smo se povezali u vrlo kratkom vremenu. Otpratili smo ih u njihove sobe i tužni morali poći kući. U autobusu je svatko prepričavao svoje doživljaje i pričao o djeci s kojom je proveo vrijeme. Saznali smo ponešto o njihovoј prošlosti te kako su dospjeli u dom. Za mene je ovo iskustvo bilo u isto vrijeme predivno, žalosno i u neku ruku uznemirujuće. Teško je vidjeti svu tu djecu koja su napuštena, bez roditelja i bez prave ljubavi uz koju bi trebali odrastati, a imaju svako pravo na to. Nadam se da ću jednoga dana ponovno posjetiti Dječji dom i usrećiti neko dijete bar čokoladicom ili igrom u pijesku.

Ivor: Dijele sve između sebe te pričaju o svemu

U Cenacolu smo slušali dva muškarca koji su nas proveli kroz dom i njihovu dnevnu rutinu, a onda nam ispričali nešto o sebi. Većina ljudi tamo su došli jer su imali problema u životu kao ovisnost problemi u obitelji i slično. Uglavnom je cilj ispuniti dan poslom da ljudi uopće ne pomišljaju na starog sebe, a druga stvar kod Cenacola je ta što koriste Buddy sistem. Tu se dvojica ljudi drže zajedno te dijele sve između sebe te pričaju o svemu. To je dobar sistem jer se međusobno podupiru u bilo čemu što naume. Ipak mene je više zadirio Dom u Nazorovoj, tamo nas je voditeljica doma provela te smo vidjeli u kakvim uvjetima žive djeca te kao dospiju onamo. Istaknula je i neke probleme u vezi posvojavanja djece te kako se djeca ne mogu usvojiti ako roditelj samo nazove dijete jednom u tri mjeseca što je strašno. Nakon toga smo se smjeli malo poigrati s djecom. Podijelili smo im slatkiše koje smo prije toga kupili, djeca tamo su stvarno dobra i razigrana te su bila jako sretna što smo ih došli posjetiti. Bilo je jako zabavno dok je trajalo ali nažalost morali smo otići, a to je sve jako rastužilo (nas i djecu). Svakako dom ima svoje probleme, ipak tete se u domu trude što više razveseliti djecu iz doma.

Anđela: Zajednica Cenacolo koja nas je naučila prednostima života bez ovisnosti

Na putu u Zagreb posjetili smo zajednicu Cenacolo koja nas je naučila prednostima zdravog života i života bez ovisnosti. Ljudi tamo žive u težim uvjetima bez interneta i nekih stvari koje su danas većini ljudima potrebne i ne kupuju namirnice, nego sami stvaraju sebi hranu. Nakon tog posjeta, imali smo slobodno vrijeme, a kad smo s tim završili otisli smo u Nazorovu, u dječji centar. Tamo smo upoznali mnogo male djece i to je bilo jedno predivno iskustvo vrijedno doživljavanja.

Lorena: Druženje sa djecom mi je bilo jako zabavno

Druženje sa djecom mi je bilo jako zabavno i lijepo, vrijeme je brzo prošlo. U Cenacolu mi nije bilo toliko zanimljivo jer sam već posjetila Cenacolo u Međugorju. Cijela ekskurzija je bila jako poučna.